

97231 - دورىگەرلىك خىزمىتىنى تاشلاپ، قۇرئان كەرىم ئۆگىنىش بىلەن بولۇۋاتىمەن

سوئال

مەن خىزمەت جەريانىدا ئەرلەر بىلەن ئارىلىشىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن ئايلىق ئىش ھەققى يۇقىرى، ئىجتىمائىي ئورنى ياخشى بولغان دورىگەرلىك خىزمىتىدىن ۋاز كېچىپ، شەرىئى ئىلىم ۋە قىرائەتكە دائىر بىلىملەرنى ئۆگىنىشكە يۈزلەندىم. ھازىر مەلۇم بىر قۇرئان كۇرسىدا ئاز ئايلىق مۇئاش بىلەن مۇئەللىمە بولۇپ ئىشلەۋاتىمەن، مەن بۇ خىزمىتىمدىن بەك خۇرسەن. شۇنداقتىمۇ ئەتراپىمدىكىلەر ماڭا تاپا-تەنە قىلىشىپ، مېنىڭ قىلغان ئىشىمنى ئاقىلانلىك ئەمەس دېيىشىدۇ. بۇ ئىشقا سىلەر قانداق قارايسىلەر؟ بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىقگۈزەل مەدھىيەلەر ئالەملەرنىڭ پەرزەنتى بولغان ئاللاھ تائالاغا خاستۇر.

خىزمەت ئورۇنلىرىدا ئەر-ئاياللارنىڭ بىر-بىرىگە ئارىلىشىشىنىڭ ئەر-ئاياللارنىڭ ھەممىسىنىڭمۇ نىۋى ھاياتى ۋە ئەخلاقىغا سەلبىي تەسىر بولىدىغانلىقى تۆۋەندىكى بىرنەچچە تۈرلۈك ئىشلار ئارقىلىق روشەن ئوتتۇرىغا چىقىدۇ:

1- ئۇلارنىڭ ئارىسىدا شەرىئەتتە چەكلەنگەن قاراش ھاسىل بولىدۇ. ئاللاھ تائالا قۇرئان كەرىمدە مۇمىنلەر-ئاياللارنى بىر-بىرىگە تىكىلىپ قاراشتىن چەكلەپمۇنداق دېگەن: ﴿قُلْ لِّلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا أَرْجُوهُمْ ۗ ذَٰلِكَ أَرْكَى لَهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ . وَقُلْ لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَعْضُنَّ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا﴾. تەرجىمىسى: «مۇمىن ئەرلەرگە ئېيتقىنىكى، نامەھرەملەرگە تىكىلىپ قارىمىسۇن، ئەۋرەتلىرىنى (زىندان) ساقلىسۇن، مۇنداق قىلىشىشلار ئۈچۈن ئەڭ ياخشىدۇر، ئاللاھھەقىقەتەن ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىدىن تولۇق خەۋەردار. مۇمىنلەرگە ئېيتقىنىكى، نامەھرەملەرگە تىكىلىپ قارىمىسۇن، ئەۋرەتلىرىنى ياپسۇن، تاشقى زىننەتلىرىدىن باشقا زىننەتلىرىنى ئاشكارىلىمىسۇن.» [سۈرە نۇر 30-31-ئايەت].

جەريانى ئىبنى ئابدۇللاھ زەبىيە لالاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: «مەنپەيغە مەھر ئەلەيھىسسالامدىن: ئەر-ئاياللارنىڭ بىر-بىرىگە تۇيۇقسىز قاراپ قىلىشىشتىن ساقلىنىشقا سورايمەن، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: كۆزۈمنى باشقا تەرەپكە بۇراشقا بۇيرىدى.» [ئىمام مۇسلىم رىۋايىتى 2159-ھەدىس].

2- خىزمەت جەريانىدا بەزىدە بىر-بىرىگە سۈركىلىش، ئۆز-ئارا كۆرۈشۈش قاتارلىق ئىشلار يۈز بېرىپ قالىدۇ. بو توغرىدا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دەيدۇ: «سىلەرنىڭ بىرىڭلارنىڭ ئۆزىگە ھالال بولمايدىغان بىر

ئايالنىڭ بەدىنىنى تۇتقىندىن، ئۇنىڭ بېشىغا تۆمۈردىن ياسالغان يىڭنە كىرگىنى ياخشىراق تۇر.» [بۇ ھەدىسنى تەبرانى مەئقەل ئىبنى يەسار رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلغان. شەيخ ئەلبانى سەھىھ ھەدىسلەر توپلىمى ناملىق ئەسىرى 5045-ھەدىستە كەلتۈرگەن].

3- بەزى ۋاقىتتا يات ئەربىلەن يات ئايال خىزمەت مۇناسىۋىتىدە ۋەبلىك خالى جايدا بىرگە تۇرىدىغان بولۇپ قالسۇن. بۇ ئىسلام دىنىدا چەكلەنگەن. بو توغرىدا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دەيدۇ: **«يات ئەر، يات بىر ئايال بىلەن يالغۇز قالمىسۇن، ئەگەر يالغۇز قالسا، ئۇلارنىڭ ئۈچىنچىسى شەيتان بولىدۇ.»** [تىرمىزىرىۋايىتى 2165-ھەدىس. شەيخ ئەلبانى بۇ ھەدىسنى تىرمىزىنىڭ سەھىھ ھەدىسلەر توپلىمى ناملىق ئەسىرىدە كەلتۈرگەن].

يەنە بىر ھەدىستە: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: **«كىمكى ئاللاھقا ۋە ئاخىرەتكۈنىگە ئىمان ئېيتىدىكەن، مەھرەمسىز يات بىر ئايال بىلەن يالغۇز قالمىسۇن، ئەگەر يالغۇز قالسا، ئۇلارنىڭ ئۈچىنچىسى شەيتان بولىدۇ.»** [بۇ ھەدىسنى ئىمام ئەھمەد رىۋايەت قىلغان. ھاكىم سەھىھ دېگەن. ئىمام زەھەبى بۇ قاراشقا مۇۋاپىق كەلگەن. شەيخ ئەلبانى "غايە تۇل مۇرام" ناملىق ئەسىرى 180-ھەدىستە سەھىھ دەپ بايان قىلغان].

4- ئەر-ئايال خىزمەت تەداشلار بىر ئورۇندا ئۇزۇن مۇددەت ئارىلىشىپ خىزمەت تەقىلسا، بىر بىرىگە مەپتۇن بولۇش ياكى سېغىنىشقا تارلىق ئەخلاقسىزلىقلارغا ئىلىپ بارىدىغان ئامىللار بارلىققا كېلىدۇ.

5- يات ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىپ خىزمەت قىلىش نەتىجىسىدە؛ ئائىلە بۇزۇلۇش ۋە ۋەيران بولۇش كېلىپ چىقىدۇ. كۆپچىلىك ئەرلەر نىڭقەلبى خىزمەت تەداش ئاياللارغا مەپتۇن بولۇش ۋەبلىك ئائىلىسىگە كۆڭۈل بۆلمەستىن، تۇرمۇشنىڭ ۋەيران بولۇشىغا سەۋەبچى بولىدۇ. شۇنىڭدەك، نۇرغۇن ئاياللارمۇ شۇ سەۋەپلىك ئائىلىسىگە سەل قاراپ يولىدىشىدىن ئايرىلىپ قالىدۇ. بەلكىبەزى ئەر-ئاياللار ئارىسىدا يۈز بېرىۋاتقان تالاقمەسىلىسىمۇ، ئۇلارنىڭ خىزمەت جەريانىدا باشقا يات ئەر-ئاياللار بىلەن چەكلەنگەن مۇناسىۋەتتە بولغانلىقى سەۋەبىدىندۇر. مانا بۇ خىزمەت مۇناسىۋىتى بىلەن يات ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىشىنى پەقەت كىچىك ئورنىغا كۆتۈرگەنلىكىگە ھەسۇلىدۇر.

يۇقىرىدا بايان قىلىنغان ۋە ئۇنىڭدىن باشقا سەۋەبلەر تۈپەيلى، ئىسلام شەرىئىتى ئىجتىمائىي بۇزۇقچىلىققا ئىلىپ بارىدىغان ئارىلىشىشنى چەكلىدى. (يات ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىلىشىشىنىڭ چەكلەنگەنلىكى توغرىسىدىكى دەلىل-پاكتلار 1200-نومۇرلۇق سوئالنىڭ جاۋابىدا تەپسىلىي بايان قىلىنغان).

سىز ئەرلەر بىلەن ئارىلىشىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن خىزمەتتىن ۋازكەچكەن بولسىڭىز، بۇ ئىشنى ياخشى قىلىڭىز. ئۆزىڭىزگە پەرز بولغان ئىشنى ۋۇجۇتقا چىقىرىپسىز، شۇنداقلا، بۇ ئىشنىڭ ئۈچۈندۇنيا-ئاخىرەتتە بەخت-سائادەت، ئەجر-ساۋابقا ئېرىشىشىڭىزنى ئۈمىد قىلىمىز. ئاللاھرازىلىقى ئۈچۈن بىر ئىشتىن ۋازكەچسە،

ئاللاھتائالا ئۇ كىشىگە ئۇنىڭدىنمۇ ياخشىراقىيەنە بىر نەرسىنى تولۇقلاپ بېرىدۇ. بۇ تولۇقلاش پەقەت ماددى تولۇقلاش بولماستىن، بەلكى ئاللاھ تائالا تەرىپىدىن بولغان، ياخشى ئەمەللەرگە مۇۋەپپەقىيەت قىلىش، بەخت- سائادەت، كۆڭۈل خاتىرجەملىكى ۋە مەنئىيىراھەتتىن ئىبارەتتۇر. بۇنىڭ ھەممىسى ئاللاھنى تولۇقلاشتىن ئىبارەتتۇر.

قۇرئان كەرىمنى ئۆگىنىش ۋە ئۆگىتىش بولسا ئاللاھ تائالاغا يېقىنلىشىدىغان ئەڭ ئۇلۇغ ۋە ياخشى ئەمەللەرنىڭ بىرىدۇر. بۇ توغرىدا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: **«قۇرئان ئۆگەنگەن ۋە ئۆگەتكەنلىرى ئاللاھنىڭ ئەڭ ياخشىلىرى ئىكەن»** [بۇخارى رىۋايىتى 5027-ھەدىس]. يەنە بىر ھەدىستە: **«قۇرئان ئۆگەنگەن ۋە ئۆگەتكەنلىرى ئاللاھنىڭ ئەڭ ئۆزەلىكى ئىكەن»** [بۇخارى رىۋايىتى].

مۇسۇلمانقىز-خانملىرى ئۆزلىرىگە توغرا شەكىلدە قۇرئان ئۆگىتىدىغان، ئاللاھ تائالانىڭ كالامى قۇرئان كەرىمنى يادلىشىدا ياردەمچە بولىدىغان ئىخلاسەن ئۇستازلارغا بەك ئېھتىياجلىق. ئەگەر سىز يەنە ئەرلەر بىلەن ئارىلاشماي خىزمەت قىلىدىغان دورىگەرلىك خىزمىتى تاپسىڭىز، ئۆز كەسپىڭىزگە مۇناسىپ ھالەتتە خىزمىتىڭىزنى داۋاملاشتۇرۇش بىلەن بىرگە، قۇرئان كەرىم ئۆگىتىش ئىشلىرىڭىزنىمۇ ياردەملەشسىڭىز بولىدۇ.

بەخت-سائادەت يۈز ئابرو، يۇقىرى مەرتىۋە ياكى نام قازىنىشى بىلەن بولمايدۇ، لېكىن ئۇ ئاللاھ تائالاغا ئىشىنىش، ھەقىقىي تەقۋادارلاردىن بولۇش ئارقىلىق قولغا كېلىدۇ. سىز ئاللاھ تائالانىڭ تەرىپىگە يېقىنلىشىپ، ئاللاھ تائالانىڭ سىزگە ئاتا قىلغىنىغا رازى بولىدىكەنسىز، باشقىلارنىڭكىگە پ-سۆزلىرىگە پەرۋا قىلماڭ. (چۈنكى ئىنسانلارنىڭكىگە پىلىرى تۈگىمەيدۇ). جانابى ئاللاھدىن سىزنىڭ تەقۋادارلىقىڭىز ۋە توغرا يولىڭىزنى مۇستەھكەم قىلىشىنى سورايمىز.

ھەممىدىن توغرىنى بىلگۈچى ئاللاھدۇر.